

ΑΝΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ/ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η ανάδυση της εαυτότητάς μου συμβαίνει κατ' αρχήν μέσα από τη συμμετοχή μου στους κοινούς γλωσσικούς και νοηματικούς ορίζοντες των άλλων. Δηλαδή μέσα από τις σχέσεις με αυτούς τους επώνυμους και ανώνυμους άλλους, με τους οποίους μοιραζόμαστε ένα κοινό σώμα εμπειριών, νοημάτων, πεποιθήσεων, παραδόσεων και αντιλήψεων που μας ενώνουν, δηλαδή έναν κοινό «κόσμο» στον οποίο βρίσκουμε τον εαυτό μας ήδη «ερριμένο». Η ίδια η γλώσσα δεν αποκαλύπτει παρά τον κοινό «κόσμο» της εμπειρίας και δι' αυτού τη σχέση με τους άλλους. Σε κάθε ομιλία και σε κάθε νόημα μιλά η ετερότητα, μιλά η συνενοχή με τους άλλους. Η γλώσσα μου (η ύπαρξή μου) είναι γεμάτη από τα δακτυλικά αποτυπώματα των άλλων.

Ο Heidegger περιγράφει δυο τρόπους με τους οποίους μπορούμε να είμαστε με τους άλλους:

α) Στον πρώτο -που τον ονομάζει **αναυθεντικό**- το "*Dasein*", καθλώνεται σε μια σειρά πλασματικά στέρεων καταστάσεων, που εκλαμβάνονται ως δεδομένες και αυτονόητες.

Ο «κόσμος» του "*Da-sein*" γίνεται, έτσι, σαν ένα απρόσιτο, άγλωσσο, άχρονο, «πράγμα», μια κατά βάση στατική (παρ)ουσία με μια δεδομένη λίγο πολύ υπόσταση. Το "*Da-sein*" γίνεται ένα φαντασιακό και άχρονο *Εγώ*.

Στην αναυθεντικότητα, το *Dasein* (το οποίο ήδη, εξ αρχής, βρίσκεται «ερριμένο» σε έναν κοινό «κόσμο») έχει την τάση να αποφεύγει και να απεκδύεται την ευθύνη της εξατομίκευ-

σής του και να «εκπίπτει» σε φερέφωνο της κυριαρχίας των «πολλών». Σε αυτήν την περίπτωση, οι «πολλοί», το απρόσωπο υποκείμενο (γερμανικά: *das Man*), το απρόσωπο πλή-

θος, καταδυναστεύει την καθημερινή διαβίωση των ανθρώπων, στερεί από τα άτομα το αυθεντικό τους Είναι και τα κρατά μέσα στα μέτρα και τα σταθμά του μέσου όρου. Όντας αφημένοι μέσα στα δεδομένα και τα αυτονόητα των «πολλών», απαλλασσόμαστε από την υποχρέωση να είμαστε ο εαυτός μας.

Περιπίπτουμε σε κατάσταση μάζας όπου κυριαρχεί η κοινή γνώμη και η ανευθυνότητα, όπως διαμορφώνεται και διαπλάθεται από τις συμβάσεις και τις ποικιλόμορφες πίστεις.

β) Υπάρχει, όμως, και ο άλλος τρόπος, αυτός της «**αυθεντικότητας**». Θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι ως «**αυθεντικότητα**» μεταφράζουμε την γερμανική λέξη "*Eigentlichkeit*",

η οποία παράγεται από την λέξη "*eigen*" που σημαίνει «το δικό μου» ή «το ιδιόν μου». Θα μπορούσαμε λοιπόν να πούμε ότι "*Eigentlichkeit*" σημαίνει «*το ιδιον τουεαυτού μου*». Ως εκ τούτου, ο τρόπος της αυθεντικότητας συμβαίνει, κατ' αρχήν, ως έλευση του *Da-sein* στον «**ιδιαιτερο**» τόπο και τρόπο της

δικής του εμπειρίας, πέρα από τις καθηλώσεις στα «δεδομένα» και τα «αυτονόητα» της καθημερινότητας. Εδώ, ο «κόσμος» του *Da-sein* (παρ)ουσιάζεται καθώς διανοίγεται ως γίνεσθαι, δηλαδή ως χρονικότητα. Αυτό σημαίνει την ελλειμματικότητα και την περατότητα του *Da-sein*, καθώς η διάνοιξη «κόσμου» δεν εξαντλείται και δεν ολοκληρώνεται ποτέ σε μια πλήρη (και στατική) παρουσία που έχει τον χαρακτήρα της πληρότητας. Πρόκειται για τη δυνατότητα του ανθρώπου να δεχτεί και να ζήσει (χωρίς ψευδαπάτες και χωρίς ρητορείες) το «*συμβάν*» της ανάδυσης και συγκρότησης «κόσμου», μέσα από τη ριζική εμπειρία της εκμηδενιστικής ακαθοριστίας του Είναι, ενώπιος- ενώπιώ με το Μηδέν.

Τι μας καθηλώνει στην κατάσταση της αναυθεντικότητας:

Για να καταλάβουμε τι συμβαίνει στην *αναυθεντικότητα*, θα πρέπει να έχουμε διαρκώς κατά νου ότι στην λέξη "*Da-sein*" μιλά μια διαφορετική εμπειρία του *Είναι* (και της ανθρώπινης ύπαρξης) μακριά πολύ από κάθε αίσθηση στατικότητας. Το "*Da-Sein*", ως «*εν-τω-κόσμω-είναι*» μιλά ως ο τόπος (ανοικτό, αίθριο, "Da") ενός διαρκούς παιχνιδίσματος (ή διαρκούς έντασης) *κάλυψης/εκκάλυψης, παρουσίας/απουσίας, «κόσμου»*.

Το ιδιαίτερο αυτής της εμπειρίας συνίσταται στο ότι το *Είναι* παρουσιάζεται ως φωτεινή αλλά κενή ακαθοριστία, ως άπειρη δυνατότητα «κόσμου», εν τέλει ως *Μηδέν* που εκ-μηδενί-

ζει κάθε κράτημα, κάθε θεσμό και κάθε στατική πραγματικότητα. Στο μίλημα του *Είναι* ακούγεται και το μίλημα του *Μηδενός*. Η εμπειρία του *Μηδενός* έρχεται, κατ' αρχήν, ως

άγχος. Το *άγχος* σημαίνει την απειλή της κατάρρευσης ενός «κόσμου» που αφανίζεται και βυθίζεται στην (σύμφωνα με τον Heidegger) «*διαυγή νύχτα του Μηδενός*». Είναι η σημασία του μέσου καθημερινού κόσμου του κόσμου που συγκροτείται από τη ερμηνεία του τύπου της «κοινής γνώμης» των «πολλών», του οποίου η κατάρρευση αποκαλύπτεται στο άγχος.

Με το βύθισμα στην αναυθεντικότητα, (π.χ. με το ενδιαφέρον και την ανήσυχη προσκόλληση και προσοχή στις συμβατικότητες, στα ταμπού, και στις πλασματικές αξίες της καθημερινό-

τητας), οι άνθρωποι προσπαθούν να λυτρωθούν από το άγχος, δηλαδή από το συγκροτησιακό *Μηδέν* της ύπαρξής τους, να το καταστείλουν και να το ξεχάσουν. Ο αναυθεντικός τρόπος χαρακτηρίζεται από απώλεια και λήθη της ύπαρξης, ενώ ο αυθεντικός από την αίσθηση του ανοίκειου που συνοδεύει την αναγνώριση ότι ενυπάρχει στην ύπαρξή μας η δυνατότητα της αφάνισής της. Στο άγχος μιλά η εμπειρία του «ανοίκειου» (*Unheimlich*) κατά την οποία το *Da-sein* βρίσκεται «ανέστιο» καταμεσής του μυστηρίου (*Geheimnis*) της ύπαρξης.